

SALVEM
EL
PLANETA

INFORME DE GENERACIÓ I RECICLATGE DE RESIDUS

2025

Federació Xarxa Vendrellenca

Presentació

Aquest informe analitza l'evolució de la gestió de residus al Vendrell durant el període 2019–2025, amb especial atenció a l'impacte econòmic del servei, a la generació de residus per fraccions i als resultats del sistema porta a porta pilot. També incorpora una primera aproximació a les projeccions de funcionament del nou sistema mixt de recollida previst per a l'any 2026.

L'objectiu és oferir una visió global i ordenada que permeti valorar l'evolució del servei, identificar tendències rellevants i assenyalar els principals riscos associats al desplegament del nou model. Per fer-ho, s'han combinat dades de comptes generals municipals, informació facilitada **pel Consell Comarcal del Baix Penedès, dades de la web d'ECOBP** i registres de generació i recollida de residus disponibles per al període analitzat.

Des de Xarxa Vendrellenca amb aquest informe volem contribuir al debat públic amb una lectura rigorosa i documentada de les dades, amb l'objectiu de millorar la transparència, reforçar el seguiment ciutadà i afavorir un sistema de recollida més eficient, just i sostenible.

Introducció i abast de l'informe

Aquest document presenta una anàlisi de la despesa municipal vinculada a la gestió de residus, de l'evolució de les diferents fraccions de recollida i dels resultats obtinguts en l'àmbit pilot del porta a porta. També inclou una valoració preliminar de les conseqüències econòmiques i operatives del nou sistema mixt que s'ha de desplegar a partir del 2025.

La informació s'ha estructurat amb la voluntat de distingir clarament **entre dades observades, estimacions harmonitzades i projeccions**. Aquesta diferenciació és necessària per evitar interpretacions errònies, especialment en un context en què no totes les sèries són directament comparables, atès que algunes inclouen IVA i d'altres no, i que les fonts documentals procedeixen de diferents administracions.

L'abast temporal de l'informe comprèn el període 2019–2025, amb una atenció especial als exercicis 2020–2024 en l'àmbit de la despesa i al 2025 com a any de referència per al cost real del servei. Pel que fa a la generació de residus, s'ha treballat amb les dades disponibles per fraccions per tal d'identificar tendències de fons i possibles desviacions respecte dels objectius del model de recollida selectiva.

Metodologia

La metodologia emprada distingeix quatre nivells d'anàlisi. En primer lloc, les dades econòmiques procedents dels comptes generals municipals per al període 2020–2024, expressades sense IVA. En segon lloc, les dades del cost real del servei corresponents al 2025, facilitades pel Consell Comarcal del Baix Penedès i expressades amb IVA inclòs (àmbit comarcal). En tercer lloc, les dades de liquidació pressupostària de l'Ajuntament del Vendrell 2025 (obligacions reconegudes netes per partida), que permeten identificar el cost real exclusivament municipal. En quart lloc, les estimacions i projeccions per al 2026, elaborades a partir de la informació pressupostària disponible i de les hipòtesis de funcionament del nou sistema.

Per tal de facilitar la comparabilitat entre exercicis, s'han elaborat estimacions harmonitzades del cost amb IVA per als anys 2020–2024. Aquestes xifres tenen un caràcter orientatiu i no substitueixen la facturació detallada de cada contracte. Per aquest motiu, les conclusions econòmiques **s'han d'interpretar com una aproximació rigorosa, però no com un balanç definitiu.**

Pel que fa a les dades de generació de residus, s'han considerat les sèries disponibles per fraccions, així com la informació **específica sobre el sistema porta a porta pilot** desplegat als nuclis de **Torreblanca, Nou Vendrell i Sant Vicenç de Calders des de finals de l'any 2021**, i sobre la fracció de poda i jardineria. Aquesta combinació permet valorar no només el volum total generat, sinó també la distribució interna dels fluxos i l'evolució del comportament selectiu del municipi.

Evolució de les despeses 2020–2025

L'anàlisi de la despesa vinculada a la gestió de residus al Vendrell mostra un increment molt significatiu durant el període 2020–2025. El cost total del servei ha passat de **5,92 milions d'euros l'any 2020 a 9,51 milions d'euros l'any 2025**, fet que representa un augment acumulat de **3,59 milions d'euros (+60,7%)** en només cinc anys.

La despesa experimenta una primera acceleració entre 2021 i 2022, quan el cost total supera per primer cop els 7,8 milions d'euros. Després d'una lleugera reducció el 2023, la tendència ascendent es reprèn amb força el 2024 i culmina el 2025 amb la xifra més elevada de tota la sèrie analitzada.

Per tal de fer comparables les dades, cal tenir en compte que els imports dels exercicis 2020–2024 provenen dels Comptes Generals de l'Ajuntament del Vendrell, mentre que les dades de 2025 corresponen a la **liquidació pressupostària de l'exercici 2025**. Tot i les possibles diferències metodològiques derivades de les fonts utilitzades, la tendència de creixement sostingut de la despesa és clara i inequívoca.

La recollida de residus és la partida amb més pes dins de la despesa global. Ha passat de **3,29 milions d'euros el 2020 a 5,87 milions el 2025**, amb un increment de **2,58 milions d'euros (+78,3%)**. El tractament de residus continua sent la segona partida més important, situant-se en **3,04 milions d'euros el 2025**, mentre que les despeses associades a altres treballs i gestió han crescut des dels **228.948 euros de 2020 fins als 598.055 euros de 2025**, més que duplicant-se durant el període.

Aquesta evolució evidencia una pressió econòmica cada vegada més elevada sobre el sistema de gestió de residus. L'augment continuat dels costos, especialment en les partides de recollida i tractament, reforça la necessitat d'implantar mesures que permetin reduir la fracció resta i incrementar la recollida selectiva, ja que són els principals factors que condicionen tant l'eficiència ambiental com la sostenibilitat econòmica del servei.

Taula 1: Resum de despeses per categories 2020–2025

Concepte	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Recollida de residus	3.293.950,90 €	3.313.310,59 €	4.253.478,65 €	3.901.174,07 €	4.853.400,73 €	5.872.405,53 €
Tractament de residus	2.397.195,58 €	2.808.344,08 €	3.056.032,44 €	2.625.275,88 €	3.310.434,51 €	3.044.478,25 €
Altres treballs i gestió	228.948,04 €	320.194,68 €	532.680,93 €	430.838,79 €	418.525,12 €	598.055,24 €
TOTAL	5.920.094,52 €	6.441.849,35 €	7.842.192,02 €	6.957.288,74 €	8.582.360,36 €	9.514.939,02 €

Fonts: Comptes Generals de l'Ajuntament del Vendrell 2020–2024 i dades de liquidació del pressupost 2025

Detall per partides pressupostàries 2020–2024

El desglossament per conceptes pressupostaris permet veure que la major part de la despesa s'explica per les partides directament vinculades a la recollida i al tractament de residus. La partida de recollida concentra el volum principal, mentre que el tractament manté també un pes estructural molt significatiu. Les altres despeses i treballs de gestió, tot i ser menors en termes absoluts, completen un conjunt que reflecteix una pressió econòmica sostinguda sobre el servei.

Taula 2. Detall de despeses per concepte pressupostari 2020–2024

Descripció de la despesa (Comptes Generals)	2020	2021	2022	2023	2024
RECOLLIDA RESIDUS-ALTRES TREBALLS REALITZATS	3.288.690,14 €	3.308.088,99 €	4.247.082,62 €	3.895.908,65 €	4.847.763,08 €
GESTIÓ RESIDUS-ARRENDAMENTS MATERIAL TRANSPORT	—	—	—	—	5.098,77 €
GESTIÓ RESIDUS-COMBUSTIBLES I CARBURANTS	439,16 €	400,00 €	449,13 €	443,82 €	538,88 €
GESTIÓ RESIDUS-ALTRES DESPESES DIVERSES	—	204,22 €	5.598,23 €	—	—
GESTIÓ RESIDUS-ALTRES TREBALLS REALITZATS	224.468,04 €	319.990,46 €	527.082,70 €	419.078,82 €	418.525,12 €
GESTIÓ RESIDUS-RENTING VEHICLES	4.821,60 €	4.821,60 €	4.821,60 €	4.821,60 €	—
RECOLLIDA RESIDUS-INV NOVA EN MAQ, INSTAL I UTILLATGE	—	—	1.125,30 €	—	—
GESTIÓ RESIDUS-TR CONSELL COMARCAL BAIX PENEDÈS	4.480,00 €	—	—	11.759,97 €	—
TRACTAMENT RESIDUS-ALTRES TREBALLS REALITZATS	2.397.195,58 €	2.808.344,08 €	3.056.032,44 €	2.625.275,88 €	3.310.434,51 €
TOTAL	5.920.094,52 €	6.441.849,35 €	7.842.192,02 €	6.957.288,74 €	8.582.360,36 €

Font: Comptes Generals de l'Ajuntament del Vendrell 2020–2024.

Cost del servei 2025 a nivell comarcal

Les dades del 2025, obtingudes del Consell Comarcal del Baix Penedès, reflecteixen el cost real del servei amb IVA inclòs i constitueixen una referència especialment rellevant per a l'anàlisi. Aquest exercici mostra una intensificació molt notable de la despesa, que s'explica per l'estructura del nou contracte, pels costos de recollida i tractament i per les despeses indirectes associades al servei.

Taula 3. Detall del cost del servei 2025 – Comarca del Baix Penedès (total comarcal, amb IVA)

Concepte	Import (amb IVA)
<i>Cost liquidació 4t trimestre 2024</i>	12.283,78 €
<i>Costos OTC i despeses indirectes 2025</i>	368.936,88 €
<i>Costos deixalleria</i>	630.640,30 €

<i>Costos anuals recollida residus municipals (Lot 1)</i>	685.840,90 €
<i>Costos anuals recollida residus municipals (Lot 2)</i>	7.436.934,58 €
<i>Costos gestió FORM (Secomsa)</i>	197.671,74 €
<i>Costos gestió Resta (Secomsa)</i>	3.044.478,25 €
TOTAL COST GLOBAL 2025 COMARCA (amb IVA)	12.970.118,33 €

Font: Consell Comarcal del Baix Penedès. Costos reals del servei de recollida de residus municipals de tota la comarca del Baix Penedès 2025, amb IVA inclòs. Aquestes xifres no corresponen exclusivament al Vendrell. EX20260301352CCBP

Finançament extraordinari del tractament de rebuig l'any 2025

L'exercici 2025 posa de manifest una situació de tensió econòmica estructural en la gestió dels residus al Vendrell. Més enllà de l'increment notable del cost real del servei, durant aquest any l'Ajuntament va haver de recórrer a mecanismes extraordinaris de finançament per poder cobrir part de les despeses derivades del tractament de la fracció resta.

En concret, el Ple municipal va aprovar el 29 de setembre de 2025 la modificació de crèdit **02P/2025**, mitjançant la incorporació de **792.958,43 €** procedents de majors ingressos de la **Participació en els Ingressos de l'Estat (PIE)**, destinats a cobrir despeses vinculades al tractament de residus. Aquesta operació evidencia que la previsió inicial de la taxa i del pressupost municipal no cobria suficientment el cost real del servei.

Aquesta situació era, en gran part, previsible. El propi Ajuntament va calcular la base de cost del tractament de residus per al 2025 en només **1.128.103,20 €**, import utilitzat en el conveni amb **SECOMSA** i com a referència per a la configuració de la taxa. Aquesta xifra contrasta de manera molt notable amb els costos reals històrics del servei, que entre 2020 i 2024 oscil·len entre **2,39 i 3,31 milions d'euros anuals**, amb una mitjana superior als **2,63 milions d'euros anuals** només en tractament. Aquesta diferència implica una **infraestimació mitjana superior al 57%**, fet que evidencia que el dèficit del servei no respon únicament a circumstàncies sobrevingudes, sinó també a una previsió inicial clarament insuficient. En altres paraules, l'Ajuntament disposava de dades històriques suficients per anticipar que la taxa aprovada seria insuficient per cobrir el cost real del servei.

Aquesta dinàmica de dèficit recurrent no és conjuntural: és l'expressió d'un **dèficit estructural** que s'alimenta any rere any de la mateixa lògica. Quan la taxa no cobreix el cost real del servei, l'Ajuntament es veu obligat a cercar fonts de finançament alternatives. El problema és que aquestes alternatives no són neutres: **els fons PIE provenen dels ingressos generals de l'Estat i es distribueixen entre tota la ciutadania**, incloent-hi persones que no són propietàries d'habitatge i que, per tant, no estan subjectes al pagament de la taxa de residus. Això genera una situació d'inequitat clara: **el cost d'un servei que**

hauria de recaure sobre els propietaris d'habitatges acaba sent suportat, de manera indirecta, per contribuents que no en són els obligats tributaris. Aquest ús dels fons PIE vulnera, al nostre entendre, el que estableix l'article 11.3 de la **Llei 7/2022, de residus i sòls contaminats per a una economia circular**, que disposa que la taxa de residus ha de ser **específica i no deficitària**, és a dir, ha de cobrir el cost real o previsible del servei sense necessitat de recórrer a ingressos aliens al mateix servei. Quan s'utilitzen fons generals per tancar un dèficit que hauria d'haver estat previst i cobert per la taxa, s'està incomplint el principi que qui genera els residus — i, en concret, el propietari de l'habitatge que n'és el subjecte passiu— és qui n'ha de suportar el cost. A més, la modificació es fonamenta en una circular del **Ministeri d'Hisenda** de 29 de juliol de 2024 que limitava expressament aquesta possibilitat a l'exercici 2024 per circumstàncies excepcionals derivades de la manca d'aprovació dels Pressupostos Generals de l'Estat. L'aplicació d'aquest criteri a l'any 2025, sense una habilitació normativa expressa equivalent, reforça els **dubtes sobre la cobertura legal** d'aquesta operació.

Des de la **Federació Xarxa Vendrellenca** considerem que aquesta situació no pot perpetuar-se. La solució no passa per continuar cobrint el dèficit amb fons generals, sinó per **calcular correctament la taxa**, fer-la suficient per cobrir el cost real del servei i, paral·lelament, reduir estructuralment la fracció resta, que és el principal motor del sobre cost de tractament. Cada quilogram de rebuig que es deixa de generar —o que es desvia cap a fraccions reciclables— és un estalvi directe que redueix la pressió sobre la taxa i sobre el pressupost municipal.

Generació de residus

A Catalunya, la generació de residus municipals se situa al voltant dels **482 kg per habitant i any**, una xifra que reflecteix el nivell de consum i els hàbits quotidians de la ciutadania. El Baix Penedès, però, és una de les comarques que s'allunya més d'aquesta mitjana: amb valors que han arribat a superar els **650–680 kg per habitant i any**, la comarca genera gairebé un **41% més que la mitjana catalana**. El Vendrell, com a municipi principal, concentra una part molt significativa d'aquesta generació —**més de 22,5 milions de kg el 2025**— i n'és, per tant, un factor determinant.

Aquesta sobre representació no és casual ni circumstancial. La presència d'un volum elevat d'habitatges de segona residència, especialment a les zones costaneres, l'estacionalitat turística molt marcada durant els mesos d'estiu i uns hàbits de consum intensius expliquen una part important del diferencial respecte a la mitjana catalana. Durant la temporada alta, la generació de residus s'incrementa de manera notable, cosa que pressiona el sistema de recollida i dificulta mantenir uns índexs de qualitat constants al llarg de l'any. Aquesta realitat és un factor estructural que el nou model de recollida haurà de gestionar amb especial atenció, preveient recursos addicionals i adaptant les freqüències de recollida a la variabilitat estacional.

Però les dades revelen que el problema no és només de volum: el **82% dels residus generats al Vendrell el 2025 corresponen a la fracció resta**, molt per

sobre dels nivells que presenten municipis similars amb sistemes de recollida més madurs. Aquesta proporció evidencia que **la separació en origen continua sent clarament insuficient** i que hi ha un marge de millora real i mesurable. Dit d'una altra manera: una part molt significativa dels materials que acaben al contenidor gris podrien haver estat separats i valoritzats si els hàbits ciutadans i els sistemes de recollida fossin més efectius.

Les causes d'aquesta insuficiència són diverses. D'una banda, el model de contenidors oberts de lliure accés redueix la corresponsabilitat individual i dificulta el seguiment del comportament ciutadà. De l'altra, la manca d'un acompanyament proper i d'una comunicació clara i continuada ha fet que una part de la població no hagi interioritzat plenament els hàbits de separació. A més, en zones amb alta rotació de residents —com ara les urbanitzacions costaneres— la sensibilització és més difícil de consolidar perquè el públic objectiu canvia constantment.

Tot i això, l'experiència acumulada demostra que el comportament ciutadà pot canviar quan hi ha sistemes eficients i acompanyament adequat. La zona pilot de porta a porta al Vendrell —Sant Vicenç de Calders, Torreblanca i Nou Vendrell— n'és la prova més directa i propera: en quatre anys, **el rebuig es va reduir un 67%** i **l'índex de reciclatge va assolir el 86,8% el 2024**. Aquests resultats no s'expliquen únicament per la logística del sistema, sinó també per la proximitat del servei, per la identificació de l'usuari i per la feina de sensibilització feta sobre el terreny. Són, en definitiva, el millor argument per defensar que una reducció significativa del rebuig al conjunt del municipi és possible, sempre que s'actui amb rigor i constància.

La generació de residus, per tant, no pot entendre's únicament com una qüestió tècnica o logística, sinó com **el resultat directe dels comportaments col·lectius** i dels sistemes que els faciliten o els dificulten. Reduir la generació de rebuig és, alhora, una necessitat ambiental, una exigència econòmica i un repte cultural que requereix la implicació de tota la comunitat.

Polítiques europees

La Unió Europea ha establert objectius de reciclatge vinculants i progressius per als estats membres en el marc de la seva estratègia d'economia circular: un mínim del **55% el 2025**, el **60% el 2030** i el **65% el 2035**. Aquests percentatges no són orientatius, sinó d'obligat compliment, i el seu incompliment comporta conseqüències directes tant per als estats com, per extensió, per als ens locals responsables de la gestió dels residus municipals. El Vendrell se situa avui al voltant del **30–32%** de recollida selectiva —gairebé **25 punts per sota de l'objectiu vigent**. No es tracta d'una qüestió de futur: és un **incompliment present que requereix acció immediata**.

La comparació amb municipis catalans de grandària similar fa encara més evident la magnitud de la bretxa. Manlleu arriba al **82–85%** de recollida selectiva, Ripollet al **56–61%** i Vic al **60%**. Fins i tot municipis que no han implantat el porta a porta de manera generalitzada, com Sant Just Desvern amb un sistema de contenidors intel·ligents, se situen al voltant del **55%**. Cap d'aquests municipis té condicions estructurals substancialment més favorables que el Vendrell; **la diferència rau, fonamentalment, en el model de recollida, en els anys de consolidació del sistema i en el grau d'implicació ciutadana aconseguit**. Això significa que la distància no és insalvable, però que tampoc es reduirà de manera automàtica amb el simple canvi de contenidors o de sistema logístic.

El marc normatiu europeu es concreta principalment a través de la **Directiva marc de residus (2008/98/CE)** i del **paquet d'economia circular de 2018**, que introdueixen obligacions específiques com la recollida separada de bioresidus, tèxtils i residus perillosos d'origen domèstic, i que promouen el principi de "**qui contamina paga**" com a instrument per incentivar la prevenció i la correcta separació en origen. Aquests instruments normatius no són una aspiració teòrica, sinó un conjunt de compromisos que els municipis han de traduir en pràctiques concretes de gestió. A més, la Unió Europea impulsa activament sistemes de pagament per generació, que lliguen el cost del servei al volum real de rebuig generat per cada llar, i que s'han demostrat especialment eficaços per canviar comportaments de manera sostinguda.

L'incompliment dels objectius europeus té implicacions que van molt més enllà de l'àmbit ambiental. En el pla institucional, pot derivar en **procediments d'infracció** contra l'estat espanyol i en un enduriment progressiu de les exigències autonòmiques i estatals, amb possibles **trasllats de costos als ens locals** que no assoleixen els mínims establerts. En el pla econòmic, l'incompliment limita l'accés a determinats **fons europeus** vinculats a la transició ecològica i a l'economia circular, i incrementa la despesa estructural del servei, atès que el tractament del rebuig és substancialment més car que el reciclatge. I en el pla ambiental, implica una major generació d'emissions de gasos amb efecte d'hivernacle, una menor eficiència en l'ús de recursos materials i una pressió creixent sobre els espais d'abocament i tractament finalista.

Cal tenir present, a més, que els objectius europeus s'aniran fent més exigents amb el temps. El salt del 55% al 65% entre 2025 i 2035 implica que els municipis que ara ja compleixen els mínims hauran de continuar millorant, i que aquells que, com el Vendrell, parteixen d'una posició molt per sota del llindar, hauran de fer un esforç especialment intens i sostingut durant els propers anys. **No n'hi haurà prou amb arribar al 55%: caldrà continuar avançant any rere any.**

El desplegament del sistema mixt el 2026 és, per tant, una oportunitat real i necessària per iniciar aquest canvi de trajectòria. Però **els resultats no arribaran el primer any**, i seria un error gestionar les expectatives ciutadanes i institucionals com si el canvi de model fos una solució immediata. L'experiència d'altres municipis —tant catalans com europeus— mostra de manera consistent que les millores significatives i sostingudes requereixen **diversos anys de**

consolidació, una comunicació clara, propera i continuada, una implicació activa de la ciutadania i una capacitat de resposta àgil davant les incidències operatives. Sense aquests elements, el canvi de model serà condició necessària però no suficient per assolir els objectius europeus i per garantir la viabilitat econòmica i ambiental del sistema de gestió de residus del Vendrell a llarg termini.

Necessitat de reciclar i models efectius de recollida

El reciclatge és una peça clau en la gestió sostenible dels residus, ja que permet transformar una part significativa dels materials descartats en nous recursos, reduint així l'extracció de matèries primeres i les emissions associades al cicle de vida dels productes. A més dels beneficis ambientals, el reciclatge té una clara dimensió econòmica i de gestió pública: una correcta separació en origen redueix els costos de tractament finalista i disminueix la dependència dels abocadors.

En aquest context, l'experiència acumulada en diferents municipis demostra que els models de recollida tenen un paper determinant en els resultats. Sistemes com el **porta a porta**, que estableix un calendari de recollida domiciliària per fraccions, o el **contenedor intel·ligent**, que regula l'accés mitjançant identificació d'usuari, han demostrat ser eines altament efectives per incrementar els índexs de recollida selectiva i reduir el volum de rebuig. En el cas de Catalunya, els municipis amb recollida porta a porta acostumen a assolir percentatges de reciclatge superiors al **70%**, molt per sobre de la mitjana catalana, situada entorn del **45-50%**.

Diversos municipis catalans en són un exemple clar. Vic (uns 47.000 habitants) va ser pioner en la implantació del porta a porta i manté nivells de recollida selectiva al voltant del **70%**. Argentona (prop de 12.000 habitants) supera habitualment el **80%**, situant-se entre els municipis amb millors resultats del país. També Girona, amb més de 100.000 habitants, ha implantat sistemes combinats (porta a porta en alguns barris i contenidors intel·ligents en d'altres), aconseguint increments significatius en la recollida selectiva i una reducció progressiva del rebuig.

COMPARATIVA DE RECICLATGE: MUNICIPIS CATALANS D'ENTORN 40.000 HABITANTS

OBJECTIUS UNIÓ EUROPEA - CALENDARI

<i>Any</i>	<i>Objectiu Reciclatge</i>	<i>Normativa</i>
2025	55%	Directiva UE 2018/851
2030	60%	Directiva UE 2018/851
2035	65%	Directiva UE 2018/851

Dades comparatives (2024-2025)

<i>Municipi</i>	<i>Habitants</i>	<i>Recollida Selectiva Actual</i>	<i>Sistema Principal</i>	<i>vs UE 2025 (55%)</i>	<i>vs UE 2030 (60%)</i>	<i>vs UE 2035 (65%)</i>
Manlleu	~20.883	82-85%	Porta a porta	☑ +27-30	☑ +22-25	☑ +17-20
Ripollet	~39.031	56-61%	Porta a porta + Intel·ligents	☑ +1-6	☑ -4 a +1	✗ -9 a -4
Vic	~47.000	60%	Porta a porta parcial	☑ +5	☑ 0	✗ -5
Premià de Mar	~28.000	56%	Sistema mixt	☑ +1	✗ -4	✗ -9
Sant Just Desvern	~19.000	~ 55%	Contenidors intel·ligents	☑ 0	✗ -5	✗ -10
El Vendrell	~40.000	30-32%	Contenidors oberts (transició)	✗ -23/-25	✗ -28/-30	✗ -33/-35

A escala europea, també hi ha experiències consolidades en ciutats de mida mitjana i gran. Municipis italians com Parma (prop de 200.000 habitants) o Treviso (uns 85.000 habitants) han implantat amb èxit sistemes de porta a porta, assolint nivells de recollida selectiva superiors al **75-80%**. De la mateixa manera, a Milà (més d'1,13 milions d'habitants), la implantació del porta a porta per a la fracció orgànica ha permès arribar a índexs globals de reciclatge al voltant del **60%**, demostrant que aquests models també són viables en grans ciutats.

Pel que fa als **contenidors intel·ligents**, diferents municipis catalans i europeus han aplicat sistemes d'identificació d'usuari amb resultats positius, millorant la qualitat de la separació i reduint els impropis. Aquests models permeten avançar cap a sistemes de pagament per generació, incentivant directament els bons hàbits ciutadans i fent més just el sistema.

Les dades analitzades reforcen aquesta necessitat: tot i que augmenten algunes fraccions reciclables, el pes del rebuig continua sent massa elevat. Això evidencia la importància de reforçar els sistemes de recollida selectiva, apostar per models més eficients i contrastats, i intensificar les accions de sensibilització i corresponsabilització ciutadana per assolir els objectius europeus.

Generació de residus per fraccions 2019–2025

Les dades de generació per fraccions permeten avaluar l'evolució de cada corrent de residus durant tota la legislatura, identificar tendències i detectar anomalies. Totes les xifres estan expressades en quilograms.

Fracció	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Var. 19-25
Paper i cartró	1.042.418 kg	1.062.138 kg	1.083.848 kg	1.041.045 kg	1.063.189 kg	1.106.040 kg	1.175.234 kg	+12.7%
Vidre	829.947 kg	834.052 kg	850.914 kg	850.432 kg	843.512 kg	837.878 kg	793.550 kg	-4.4%
Envasos lleugers	655.233 kg	712.824 kg	770.894 kg	768.494 kg	749.011 kg	795.102 kg	824.120 kg	+25.8%
Orgànica (FORM)	1.176.380 kg	817.495 kg	1.141.820 kg	1.181.660 kg	1.128.140 kg	1.181.800 kg	1.201.180 kg	+2.1%
Poda i jardineria	1.235.140 kg	2.105.280 kg	1.727.880 kg	1.793.160 kg	1.376.040 kg	1.421.040 kg	906.378 kg	-36.2%
Voluminosos	685.096 kg	824.140 kg	814.140 kg	828.490 kg	705.291 kg	618.910	—	- 9.7 %*
Rebuig	16.107.147 kg	15.828.357 kg	17.268.737 kg	17.714.941 kg	17.283.775 kg	18.037.051 kg	18.520.723 kg	+15.0%
TOTAL residus	21.731.361 kg	22.184.286 kg	23.658.233 kg	24.184.037 kg	23.155.308 kg	24.004.391 kg	22.520.402 kg	

*Dades de voluminosos fins a 2024.

Principals tendències observades

El paper i cartró presenta un creixement sostingut del **12,7%** en tot el període, impulsat pel comerç electrònic i la millora dels hàbits de separació. La fracció selectiva de paper és una de les més ben consolidades del municipi.

El vidre mostra una davallada del **4,4%** entre **2019 i 2025**. Tot i que el descens és moderat, pot indicar una certa saturació del circuit de recollida o canvis en els envasos de consum.

Els envasos lleugers registren un creixement del **25,8%**, molt per sobre de la resta de fraccions. La implantació del PaP i la millora de la informació ciutadana han contribuït a incrementar la separació d'envasos, però cal controlar la qualitat del material per garantir la seva valorització.

La fracció orgànica FORM mostra una oscil·lació notable: davallada el **2020** i recuperació posterior. El **2025** assoleix el màxim de la sèrie amb **1.201.180 kg**. L'extensió de la recollida porta a porta i la implantació del compostatge domèstic en algunes zones expliquen part d'aquest increment.

La poda i jardineria és la fracció amb major variabilitat anual. Passa d'**1,24 M kg** el **2019** a **2,10 M kg** el **2020**, per la campanya de poda post-sequera, i baixa fins a **1,38 M kg** el **2023**. El **2025** registra una davallada significativa fins a **906.378 kg**, el valor més baix de tota la legislatura.

El rebuig és la fracció dominant i la de major impacte econòmic. Ha crescut de **16,1 M kg** el **2019** fins a **18,5 M kg** el **2025**, un **15,0%** d'increment. Malgrat els avenços en reciclatge, el volum absolut de rebuig continua pujant, la qual cosa fa que la reducció d'aquest flux sigui l'objectiu central del nou model de recollida per al 2026.

Evolució del sistema porta a porta 2021–2025

Les dades de recollida porta a porta disponibles corresponen exclusivament a la zona pilot implantada a Sant Vicenç de Calders, Torreblanca i Nou Vendrell, que comprèn aproximadament 600 habitatges. És fonamental tenir present aquest abast limitat: aquestes xifres no representen el conjunt del municipi ni cap desplegament generalitzat, sinó una prova pilot en zones molt concretes.

Taula 7. Evolució del sistema porta a porta 2021–2025

Any	Total (kg)	Reciclat (kg)	Rebuig (kg)	Índex Rec.	Var. rebuig
2021	232.261	165.029	67.232	71.0%	—
2022	223.847	170.962	52.885	76.4%	-21.3%
2023	180.754	142.277	38.477	78.7%	-27.2%
2024	166.009	143.899	22.110	86.8%	-42.5%
2025	197.894	161.641	36.208	81.7%	+63.8%

Dins del seu àmbit pilot, Sant Vicenç de Calders, Torreblanca i Nou Vendrell, el sistema porta a porta ha demostrat una eficàcia creixent molt notable. El rebuig ha passat de **67.232 kg el 2021 a 22.110 kg el 2024**, amb una reducció del 67,1% en quatre anys, assolint un índex de reciclatge del **86,8% el 2024**.

L'any **2025** mostra un retrocés en l'índex, fins al **81,7%**, i un augment del total generat fins a **197.894 kg**. Atès que el desplegament del nou sistema mixt no estava en funcionament durant el **2025**, aquest retrocés no s'explica per la incorporació de noves zones, sinó probablement per variacions en els hàbits de les mateixes 600 llars pilot i per possibles problemes operatius del servei.

Cal no extrapolar aquests índexs al conjunt del municipi. Els resultats de 600 habitatges en zones pilot consolidades no són representatius del que generarà el sistema mixt quan s'estengui a tota la població.

Fracció de poda i jardineria 2019–2025

La fracció de poda i jardineria presenta una evolució especialment irregular al llarg del període analitzat. Es tracta d'un flux molt condicionat per factors estacionals, climàtics i operatius, de manera que les oscil·lacions anuals no s'han d'interpretar com una tendència lineal, sinó com el resultat de circumstàncies concretes de cada exercici.

Fracció	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Poda i jardineria	1.235.140	2.105.280	1.727.880	1.793.160	1.376.040	1.421.040	906.378
Var. any anterior	—	+70.4%	-17.9%	+3.8%	-23.3%	+3.3%	-36.2%

L'any 2020 presenta un pic excepcional de **2.105.280 kg**, degut a les tasques de poda i clariana realitzades durant i després del confinament per COVID-19. Els anys **2023 i 2024** es normalitzen cap als nivells pre-pandèmia. El **2025** registra

una davallada molt significativa fins a **906.378 kg**, el valor mínim de tota la sèrie, amb una reducció del **36,2%** respecte al **2024**.

Recollida d'Oli Domèstic (2022–2025)

L'oli domèstic usat és un residu especial que, si s'aboca per la pica o es llença al contenidor de resta, té un impacte ambiental desproporcionat respecte al seu volum: un litre d'oli pot contaminar fins a 1.000 litres d'aigua. La seva recollida selectiva permet la valorització energètica i la reutilització com a biocombustible, a més d'evitar problemes de bloqueig a la xarxa de clavegueram.

El Vendrell recull l'oli domèstic mitjançant contenidors específics distribuïts pel municipi. Les dades disponibles cobreixen el període 2022–2025 i permeten una primera anàlisi de tendència.

Taula: Recollida d'oli domèstic (kg). 2022–2025

Fracció	2022	2023	2024	2025
Oli domèstic (kg)	5.815	6.350	6.570	5.595
Var. Any anterior	—	+9,2%	+3,5%	-14,8%

Font: Xifres de recollida de residus de tota la legislatura. Xarxa Vendrellenca, 2026.

Les dades mostren una tendència positiva entre **2022 i 2024**, amb un creixement acumulat del **12,9% (de 5.815 kg a 6.570 kg)**. L'any **2024** és el màxim de la sèrie, amb 6.570 kg recollits. El **2025** s'observa un descens fins als 5.595 kg (**-14,8% respecte a 2024**), que cal analitzar amb prudència: pot respondre a canvis en la distribució de contenidors durant la implantació del nou sistema camp, a la reubicació de punts de recollida, o a una menor visibilitat del servei en el context del canvi de model.

Anàlisi de la tendència i indicadors

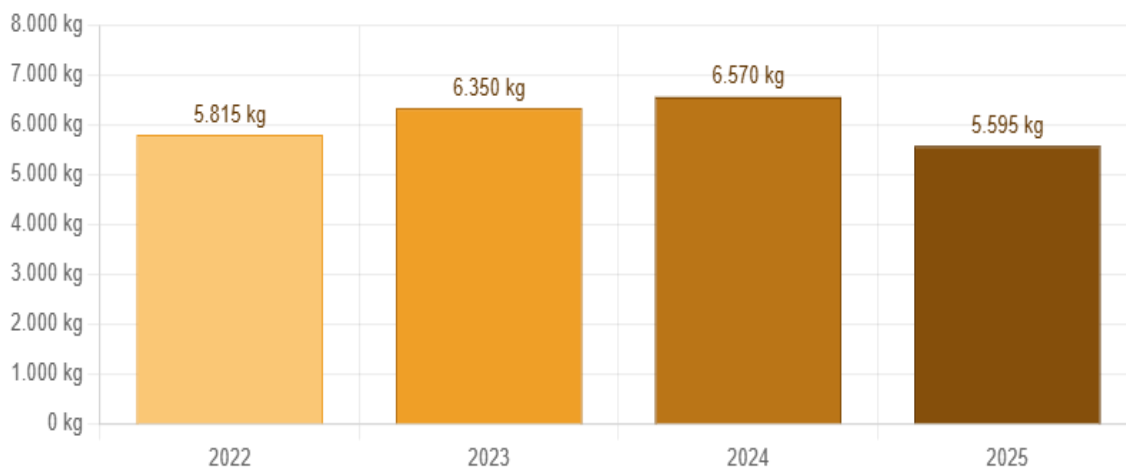
La recollida d'oli domèstic representa una fracció molt menor en pes respecte al total de residus municipals (**menys del 0,03% del total**), però el seu valor ambiental és molt superior al que indica el seu pes. A tall indicatiu, els **6.570 kg** recollits el **2024** equivalen a la protecció de fins a **6,5 milions** de litres d'aigua de possibles contaminacions en la xarxa de clavegueram.

L'índex de recollida d'oli domèstic està directament lligat a la proximitat i accessibilitat dels punts de recollida. L'experiència en altres municipis amb sistemes PaP demostra que la inclusió explícita de l'oli com a fracció a recollir en les campanyes de sensibilització incrementa substancialment els volums

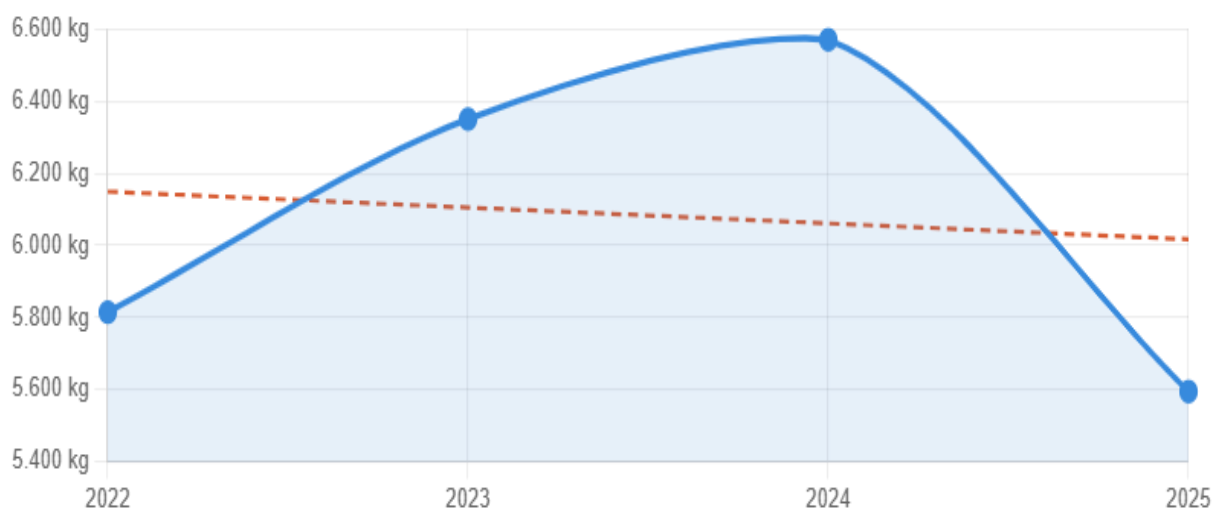
recollits. Amb el desplegament del nou sistema, el Vendrell té una oportunitat per millorar la cobertura d'aquest servei.

Gràfic 1: Evolució de la recollida d'oli domèstic per any (kg)

Gràfic 1. Recollida d'oli domèstic 2022–2025. El 2024 marca el màxim de la sèrie amb 6.570 kg.

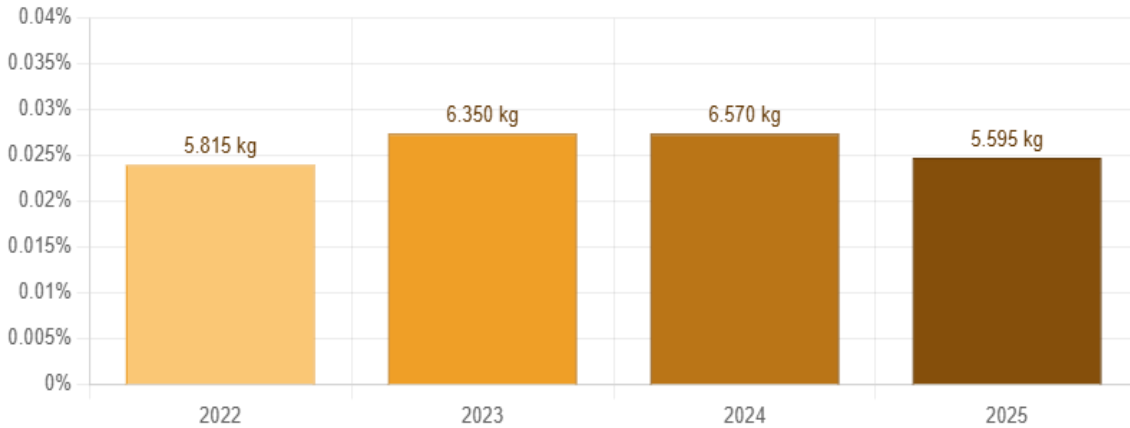
Gràfic 2: Tendència de recollida d'oli domèstic

Gràfic 2. Línia de tendència 2022–2025. El descens de 2025 trenca la tendència alcista del període anterior.

Gràfic 3: Oli domèstic com a percentatge del total de residus municipals

Gràfic 3. Pes relatiu de l'oli domèstic sobre el total de residus municipals. El caràcter minoritari en pes no té relació amb el seu impacte ambiental.

Recomanacions específiques per a l'oli domèstic

Donada la tendència de creixement positiu fins a 2024 i el descens de 2025, es recomana: (1) Auditar el nombre i la distribució dels contenidors d'oli durant la implantació del sistema mixt i garantir que no es perdin punts de recollida; (2) Incloure l'oli domèstic de forma explícita en les campanyes de comunicació del nou sistema; (3) Explorar la recollida d'oli en el marc de les àrees emergents, on els agents d'acompanyament poden informar directament els veïns; (4) Establir un objectiu anual de recollida d'oli domèstic i fer-ne el seguiment mensual, integrant-lo en el quadre de comandament de residus del municipi.

El nou sistema mixt de recollida 2026

El municipi del Vendrell implanta a partir de 2026 un sistema de recollida mixt que combina tres modalitats de servei: contenidors tancats de càrrega bilateral intel·ligent, recollida porta a porta de 4 fraccions i àrees emergents de transició. La distribució per zones queda recollida en la taula següent.

Taula 9. Distribució de zones per tipologia de servei

<i>Zona del municipi</i>	<i>Tipologia de servei</i>
01 Coma-ruga (Excepte Brisamar)	Contenidors CB intel·ligents
02 Eden Park / Vendrell Mar	PaP 4F Social
03 El Tancat	Contenidors CB intel·ligents
04 Els Masos / Garrofers	PaP 4F Social
05 La Muntanyeta	Contenidors CB intel·ligents
06 Mas Borràs / Mas Astor	PaP 4F
07 Masia Blanca / Francàs / Brisamar	PaP 4F Social
08 Nou Vendrell	PaP 4F
09 Oasis / Baronia	PaP 4F Social
10 Polígon la Cometa i les Mates	PaP planificada (gran generadors)
11 Puig Pèlag	Contenidors CB intel·ligents
12 Romaní Bonavista	PaP 4F Social
13 Sant Salvador Sanatori	Contenidors CB intel·ligents
14 Sant Vicenç / Torreblanca / Mas Levi	PaP 4F
15 Poble i Cristines	PaP 4F

Llegenda del tipus de servei

Contenidors CB intel·ligents: recollida amb contenidors tancats d'identificació d'usuari.

PaP 4F: recollida porta a porta de 4 fraccions: orgànica, envasos, paper/cartró i resta. El vidre es recull en contenidor de boca reduïda.

PaP 4F Social: model PaP 4F gestionat per centres especials d'ocupació o empreses d'inserció social.

PaP gran generadors: recollida planificada per a activitats industrials i comercials al polígon.

La complexitat territorial del model exigeix una implantació molt coordinada i una comunicació clara per evitar confusió ciutadana durant el desplegament.

Freqüències mínimes de recollida: contenidors CB intel·ligents

Taula 10. Freqüències mínimes de recollida per fracció i temporada

Fracció	TB (cops/setmana)	TA (cops/setmana)
Orgànica (FORM)	3	4
Envasos lleugers	2	3*
Paper i cartró	2	3*
Vidre	0,5	0,5
Resta	2	3*

(*) L'increment de recollida en temporada alta s'aplica com a mínim als contenidors de la zona de platges. El servei es presta tots els dies, inclosos diumenges i festius, amb les mateixes freqüències.

Freqüències mínimes de recollida: porta a porta 4F

Fracció	TB (cops/setmana)	TA (cops/setmana)
Orgànica (FORM)	3	4
Envasos lleugers	3	3
Paper i cartró	1	1
Resta	1	1

El servei porta a porta es prestarà preferentment en horari nocturn. Per als equips de recollida de cubells es requereix un mínim d'1 conductor i 2 peons per camió.

Àrees emergents de transició

Les àrees emergents són plataformes mòbils amb contenidors intel·ligents de 4 fraccions que es despleguen temporalment en zones en procés de transició al porta a porta. La taula mostra el nombre d'àrees assignades per zona.

Zona	Àrees emergents
El Vendrell poble	4
El Nou Vendrell	1
Oasis / Baronia	1
Eden Park / Vendrell Mar	1
Romaní Bonavista	1
Els Masos / Garrofers	2
Masia Blanca / Francàs	2
Mas Borràs / Mas Astor	2
Sant Vicenç de Calders / Torreblanca	2
TOTAL	16

Les àrees emergents operaran 365 dies a l'any, inclosos diumenges i festius, en horari diürn, i cada zona tindrà un educador o agent d'acompanyament assignat per facilitar l'adaptació dels veïns al nou sistema.

Projeccions i impacte econòmic 2026

Les projeccions per al 2026 integren les dades pressupostàries disponibles, la informació del nou contracte de servei i una avaluació crítica de les dades disponibles. Cal advertir que les dades del sistema porta a porta dels anys anteriors provenen exclusivament de la zona pilot de Sant Vicenç de Calders, Torreblanca i Nou Vendrell, amb 600 habitatges, i per tant no són representatius del que generarà el sistema mixt un cop desplegat a escala municipal.

Taula 13. Projecció econòmica i operativa 2025–2026

<i>Indicador</i>	<i>2025 (real)</i>	<i>2026 (previsió)</i>	<i>Variació</i>
<i>Total despesa del servei (pressupostada)</i>	9.528.618 € *	9.118.106 €	-4.3%
<i>Cost de recollida</i>	5.741.982 €	5.739.403 €	0.0%
<i>Cost de tractament de rebuig</i>	2.991.271 €	1.913.856 €	-36.0%
<i>Altres despeses i gestió</i>	795.365 €	951.312 €	+19.6%
<i>Kg. rebuig (estimació)</i>	18.520.723 kg	~16.700.000– 17.100.000 kg	~-8% a -10%
<i>Índex reciclatge global (estimació)</i>	81.7%	~83–86%	+1 a +4 pp
<i>Zona PaP (% habitants)</i>	~25%	~67%	+42 pp
<i>Zona CB intel·ligents (% habitants)</i>	~75%	~33%	-42 pp

(*) La columna 2025 de la Taula 13 utilitza com a referència la nova previsió de costos del Vendrell aprovada en la modificació de crèdit (informe tècnic GCOM2025000261), no les xifres comarcals. El total de 9.528.618 € inclou: recollida LOT1+LOT2 (5.741.982 €), nova previsió SECOMSA (2.991.271 €), deixalleria nova previsió (520.585 €) i OTC/despeses indirectes (274.780 €). El fet més destacat és la reducció del 37,1% en el cost de tractament del rebuig, des del cost real de liquidació de 3,04 M€ fins a 1,91 M€ previstos per al 2026. Aquesta reducció d'1,13 M€ és el benefici econòmic directe del nou model. Nota: la fila "Cost de tractament" de la columna 2025 recull la previsió de la modificació de crèdit (2.991.271 €); el cost real de liquidació va ser de 3.044.478 € (vegeu Taula A). El cost de recollida es manté pràcticament estable (variació de -0,0%).

Validació de la previsió pressupostària: dades reals de la liquidació 2025

La liquidació del pressupost municipal de 2025 (Estat de Liquidació del Pressupost de Despeses, pàg. 31) permet contrastar per primera vegada la previsió pressupostària del Vendrell amb les obligacions reconegudes netes reals. El cost real del servei de residus del Vendrell durant l'exercici 2025, d'acord amb les dades de liquidació, s'estructura de la manera següent:

Taula A. Cost real del servei de residus del Vendrell 2025 (liquidació pressupostària)

<i>Partida</i>	<i>Cost real 2025 (oblig. reconeg. netes)</i>
<i>Recollida (16210 22799)</i>	5.872.405,53 €
<i>Tractament SECOMSA (16230 22799)</i>	3.044.478,25 €
<i>Transferència Consell Comarcal Baix Penedès (16220 46500)</i>	510.427,36 €
<i>Altres gestió (combustibles, arrendaments, altres treballs)</i>	87.627,88 €
TOTAL REAL VENDRELL 2025	9.514.939,02 €

Font: Estat de Liquidació del Pressupost de Despeses 2025 de l'Ajuntament del Vendrell. Obligacions reconegudes netes per partida pressupostària.

La comparació entre la nova previsió (9.528.618 €, aprovada en la modificació de crèdit GCOM2025000261) i el cost real de liquidació (9.514.939 €) revela una desviació de tan sols **-13.679 € (-0,14%)**. Es tracta d'una precisió extraordinària per a una previsió pressupostària d'aquesta magnitud, i valida la solidesa metodològica de l'estimació tècnica realitzada en el marc de la modificació de crèdit.

La liquidació també posa de manifest **tres troballes rellevants** que cal destacar. En primer lloc, el tractament (SECOMSA, partida 16230 22799) ha superat molt significativament el crèdit disponible: el crèdit inicial era de 1.128.103 €, que va ser ampliat fins als 1.921.062 € mitjançant la modificació de crèdit, però les obligacions reconegudes netes van assolir els **3.044.478 €**, generant un romanent negatiu de **-1.123.417 €**. Això constitueix un dèficit pressupostari formal que s'haurà de liquidar durant l'exercici 2026.

En segon lloc, la partida 16220 22699 (Gestió Residus—Altres Despeses Diverses, 1.003.695 €) té execució zero: el crèdit estava dotat però no s'ha executat cap euro. **Pot tractar-se d'una reserva de contingència o que l'operació prevista no s'ha dut a terme, tot i que caldrà verificar-ne la destinació en el pròxim compte general.**

Terçer a la generació de rebuig, la projecció original d'uns 13 M kg era excessivament optimista i no s'aguanta amb les evidències disponibles. Des de Xarxa Vendrellenca estimem que una reducció realista per al primer any d'implantació se situa entre el 8% i el 10%, és a dir, entre 16,7 i 17,1 M kg de rebuig. Aquesta estimació conservadora es fonamenta en quatre factors: les avaries recurrents dels contenidors intel·ligents, la no extrapolabilitat del pilot PaP, el caràcter transitori de les àrees emergents i l'experiència d'altres municipis, que mostra que les millores significatives requereixen diversos anys de consolidació.

Escenaris d'estimació del cost de tractament de rebuig 2026

A partir del cost real de tractament de la fracció resta Secomsa de l'any 2025, 3.044.478,25 euros per 18.520.723 kg, s'han calculat tres escenaris d'estimació del cost de tractament per al 2026 en funció del grau de reducció de rebuig que s'assoleixi. S'aplica el mateix cost unitari de 2025 com a referència, sense incorporar possibles variacions contractuals.

Taula 14. Escenaris d'estimació del cost de tractament de rebuig 2026

Escenari	Reducció rebuig	Kg rebuig estimats	Kg estalviats vs 2025	Cost tractament est.	Estalvi vs 2025
2025 (referència real)	—	18.520.723 kg	—	3.044.478,25 €	—
Pessimista	-3%	17.965.101 kg	555.622 kg	2.953.143,90 €	91.334,35 €
Realista	-9%	16.853.858 kg	1.666.865 kg	2.770.475,21 €	274.003,04 €
Optimista	-20%	14.816.578 kg	3.704.145 kg	2.435.582,60 €	608.895,65 €
Cost unit. tractament (base 2025)	—	—	—	0,1644 €/kg	164,38 €/tona

Cost unitari de referència: 0,1644 €/kg (164,38 €/tona), basat en el cost real Secomsa 2025 (3.044.478,25 € per 18.520.723 kg). Els imports no inclouen els costos de recollida ni altres partides del servei.

L'escenari pessimista reflecteix una situació en què els problemes dels contenidors intel·ligents no es resolen a temps, el desplegament de les àrees emergents és lent i la resposta ciutadana és baixa. En aquest cas, l'estalvi en tractament seria de tan sols 91.334 euros. L'escenari realista és el més probable en un primer any d'implantació, i suposaria un estalvi d'uns 274.000 euros. L'escenari optimista requeriria que tot funcionés perfectament des del primer dia, i generaria un estalvi de 609.000 euros en tractament.

Factors addicionals que condicionen les projeccions de 2026

El nou sistema de recollida mixt no estarà completament desplegat a tot el municipi fins al maig de 2026. Això té una implicació directa i molt rellevant sobre les projeccions anuals, perquè durant els primers quatre o cinc mesos de l'any una part significativa del municipi continuarà operant amb el sistema antic.

En termes pràctics, el 2026 no serà un any complet de nou sistema, sinó aproximadament un semestre i mig. Qualsevol avaluació dels resultats haurà de tenir en compte aquest desplegament progressiu i no comparar el total anual com si el nou sistema hagués estat vigent des de l'1 de gener.

El Vendrell és, a més, un municipi amb un volum molt significatiu d'habitatges de segona residència, especialment a les zones costaneres. Això comporta una estacionalitat molt marcada en la generació de residus i un repte específic per als sistemes amb identificació d'usuari i porta a porta, especialment durant la temporada alta.

Conclusions i recomanacions

L'anàlisi realitzada permet extreure conclusions sòlides i estructurals sobre l'evolució de la gestió de residus al Vendrell durant el període 2019–2025, així com sobre els reptes immediats que afronta el municipi en el desplegament del nou model mixt previst per al 2026.

En primer lloc, es constata un increment molt significatiu del cost global del servei, amb una escalada especialment intensa en l'exercici 2025. Aquesta evolució posa de manifest la vulnerabilitat econòmica del sistema actual, fortament condicionat pel volum de la fracció resta, que continua sent la principal partida tant en termes de tonatge com de cost de tractament. El rebuig no només representa una ineficiència ambiental, sinó també una càrrega econòmica estructural que limita la sostenibilitat del model.

En segon lloc, l'anàlisi de les dades evidencia una dualitat clara en el comportament del sistema: mentre que el porta a porta pilot assoleix índexs de recollida selectiva molt elevats, les zones amb contenidors mantenen resultats significativament inferiors. Aquesta bretxa posa de manifest que els resultats no depenen exclusivament del model teòric, sinó de la seva implementació concreta, del context urbà i, sobretot, del grau d'implicació ciutadana.

En tercer lloc, cal subratllar que els resultats del porta a porta, tot i ser molt positius, no són directament extrapolables al conjunt del municipi sense tenir en compte factors com la densitat urbana, la tipologia d'habitatge, la presència de

segona residència o la mobilitat poblacional. Qualsevol generalització simplista podria generar expectatives poc realistes i dificultats en la gestió posterior.

El desplegament del sistema mixt el 2026 es produirà, per tant, en un escenari complex i exigent. La convivència de diferents sistemes de recollida, la necessitat d'integració tecnològica dels contenidors intel·ligents, la gestió de les àrees emergents i la resposta a incidències operatives configuren una arquitectura de servei amb un alt grau de complexitat. A això s'hi afegeix una pressió social creixent derivada de l'increment de la taxa de residus i de la percepció ciutadana sobre l'eficiència i equitat del sistema.

En aquest context, el primer any de desplegament esdevé crític. No només es posarà a prova la capacitat tècnica i organitzativa del servei, sinó també la seva capacitat per generar confiança, estabilitat i credibilitat davant la ciutadania. La diferència entre un model que consolida millores i un model que genera rebuig social rau, en gran mesura, en la qualitat de la seva execució.

Ara bé, més enllà de l'àmbit local, cal situar aquesta anàlisi dins del marc normatiu europeu. La Unió Europea, a través de la Directiva Marc de Residus i del Pacte Verd Europeu, estableix objectius de reciclatge progressius i vinculants: un mínim del 55% de preparació per a la reutilització i reciclatge per al 2025, el 60% per al 2030 i el 65% per al 2035. Aquests objectius no són orientatius, sinó d'obligat compliment per als estats membres i, en conseqüència, per als ens locals.

Les dades disponibles indiquen que el Vendrell, en el seu conjunt, es troba encara per sota d'aquests líndars si es considera el total de residus generats. Tot i que les zones amb porta a porta poden assolir valors molt elevats de recollida selectiva, el pes del rebuig en les zones de contenidors redueix de manera significativa la mitjana municipal i compromet el compliment dels objectius europeus.

El no assoliment d'aquests objectius té implicacions directes i indirectes. En l'àmbit institucional, pot derivar en procediments d'infracció i en un enduriment de les polítiques estatals i autonòmiques, amb possibles trasllats de costos als ens locals. En l'àmbit econòmic, limita l'accés a determinats fons europeus i incrementa la despesa estructural, atès que el tractament del rebuig és substancialment més car que el reciclatge. En l'àmbit ambiental, implica una major generació d'emissions de gasos amb efecte d'hivernacle i una menor eficiència en l'ús de recursos materials.

En paral·lel, l'anàlisi reforça una idea clau: la tecnologia i el disseny del sistema són condicions necessàries, però no suficients. L'experiència acumulada demostra que el factor determinant per assolir alts nivells de reciclatge és la implicació activa de la ciutadania. La informació clara, la proximitat en la

comunicació, l'acompanyament personalitzat i la generació de corresponsabilitat són elements essencials per consolidar hàbits sostenibles.

El cas del porta a porta al Vendrell n'és un exemple clar: els alts índexs de reciclatge s'expliquen tant pel model logístic com pel treball intensiu de sensibilització i pel grau de compromís ciutadà assolit. En canvi, en entorns on aquest acompanyament és menor, els resultats tendeixen a estancar-se, independentment del nivell tecnològic del sistema implantat.

Per tot això, el repte que afronta el Vendrell és doble: tècnic i cultural. D'una banda, cal garantir un desplegament eficient, estable i transparent del nou model. De l'altra, cal impulsar un canvi sostingut en els comportaments ciutadans que permeti reduir de manera estructural la fracció resta.

Recomanacions

- 🌀 Establir un sistema robust de manteniment preventiu i correctiu, amb terminis definits, indicadors de seguiment i publicació periòdica de resultats.
- 🌀 Garantir la transparència mitjançant la publicació regular de dades comprensibles sobre incidències, ús del sistema, costos i evolució de les diferents fraccions.
- 🌀 Reforçar les estratègies de comunicació, especialment en zones amb alta rotació poblacional o presència de segona residència, adaptant els missatges als diferents perfils de població.
- 🌀 Intensificar els programes d'educació ambiental i d'acompanyament durant els primers mesos de desplegament, amb equips de proximitat visibles i accessibles.
- 🌀 Incorporar indicadors específics de conscienciació i comportament ciutadà en l'avaluació del servei.
- 🌀 Publicar periòdicament els índexs de reciclatge desagregats per zones per fomentar la transparència, la corresponsabilitat i dinàmiques positives entre barris.
- 🌀 Avaluar de manera continuada el funcionament de les àrees emergents, redefinint-ne el paper en funció de la seva utilitat real.
- 🌀 Millorar la transparència econòmica amb la publicació detallada dels costos desagregats del servei.

- ☻ Avaluar el sistema de manera integral, incorporant no només criteris econòmics, sinó també ambientals, socials, de qualitat del servei i de compliment dels objectius europeus.

Cloenda

El Vendrell es troba davant d'un autèntic punt d'inflexió en la seva política de gestió de residus. Els canvis normatius, l'augment sostingut dels costos del servei i la necessitat d'assolir objectius ambientals cada cop més exigents situen el municipi en un moment clau per redefinir el seu model. Aquest context no només obliga a actuar, sinó que també ofereix una oportunitat real per impulsar una transformació profunda cap a un sistema més eficient, just i sostenible.

El canvi de model, per tant, no s'ha d'entendre únicament com una modificació tècnica del sistema de recollida, sinó com una aposta estratègica de ciutat. Representa la possibilitat de millorar els índexs de recollida selectiva, reduir la fracció resta, optimitzar els recursos públics i avançar cap a una economia més circular. Tanmateix, aquest procés també comporta riscos evidents si no es gestiona amb el rigor necessari, amb una planificació acurada i amb una visió a mitjà i llarg termini.

L'èxit del sistema no dependrà exclusivament del seu disseny teòric, sinó sobretot de la seva capacitat d'implantació efectiva sobre el territori. Això implica garantir una transició ordenada, amb recursos suficients, amb un seguiment continu i amb mecanismes d'avaluació que permetin corregir desviacions. Igualment, serà clau la seva acceptació social: sense la complicitat de la ciutadania, qualsevol model està condemnat a obtenir resultats limitats. Per això, la informació, la pedagogia i la participació han de jugar un paper central en tot el procés.

A més, el nou model haurà d'estar plenament alineat amb els objectius europeus en matèria de residus, que aposten per reduir la generació, incrementar el reciclatge i minimitzar l'impacte ambiental. No es tracta només de complir amb unes obligacions legals, sinó d'assumir un compromís real amb la sostenibilitat i amb les generacions futures.

En definitiva, el futur de la gestió de residus al Vendrell es decidirà en la capacitat de combinar una bona gestió operativa amb una governança transparent i responsable. Caldrà reforçar la coordinació institucional, garantir la rendició de comptes i establir canals clars de comunicació amb la ciutadania. Només amb una població informada, corresponsable i compromesa serà possible consolidar un model que no només sigui viable, sinó també exemplar.

Només així el municipi podrà avançar amb determinació cap a un sistema de gestió de residus més eficient, més sostenible i plenament alineat amb els grans reptes ambientals del present i del futur.

**Àrea de Medi Ambient de la
Federació Xarxa Vendrellenca**
xarxavendrellenca@gmail.com

